

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Uredništvo in upravnništvo: Kolodvorske ulice števil. 16. — Zurednikom se more govoriti vsak dan od 11. do 12. ure. — Rokopisi se ne vračajo. — Inserati: Šeststopenjska petiti-vrata 4 kr., pri večkratnem ponavljanju daje se popust. — Velja za Ljubljano v upravnistvu: za celo leto 6 gld., za pol leta 3 gld., za četrt leta 1 gld. 50 kr., na mesec 50 kr., pošiljatev na dom velja mesečno 9 kr. več. Po pošti velja za celo leto 10 gl., za pol leta 5 gld., za četrt leta 2 gld. 50 kr. in za jeden mesec 86 kr.

Štev. 203.

V Ljubljani v ponedeljek, 7. septembra 1885.

Tečaj II.

Znamenita izjava.

Kdor se le količkaj več zanima za naše narodno življenje, ne da bi sam posegal v to vrtenje in sukanje, nego le opazuje, stoji ob strani sedaj deročega, sedaj zopet ležno žuborečega potoka domače politike, videl in čutil je tekom tega leta sigurno večkrat, da je slepa strast prodirala tudi v kroge, katere smo smatrali vedno le bratnjem mirnega, državniškega mišljenja. Da so bili potem pojavi te zmagovite strasti tem silnejši, kadar so plavala osobna vprašanja na površji, nas ne more čudom navdajati, ako se postavljamo na zgolj — človeško stališče; žalibog le, da politik ne sme biti preveč — človek! Zato pa nas je včasih v istini čudenje prevzelo, videvše, da hoče samoljubnost v domišljani svoji razžaljenosti žrtvovati vpliven položaj, ugodne razmere, zamenjati oboje z negotovimi, gotovo pa manj ugodnimi samo zato, da se maščuje za domišljano preziranje. In na pomoč so jej priskakovali takoj oni destruktivni elementi, ki, nezmožni sami kaj zidati, ne uvidevajo družega pota k slavi in popularnosti, nego razdiranje.

Dejali smo, da nas je v očigled tem razmeram čudenje prevzelo; poleg njega pa nas je moralo navdajati opravičeno upanje, da taka nenaravna zveza, združenje tako različnih, do bistva in pičice si nasprotujočih elementov, ne more biti trdno ali saj dolgotrajno, če tudi površno. In nismo se varali! Iz srede korporacije, ki vodi politično življenje kranjskih Slovencev, iz ust po njej priporočenega in izvoljenega kandidata čuli smo glasno odpoved onim zakotnim slovenskim voditeljem, katerim je lastna slava,

lastna popularnost smoter in konec vsega njihovega „javnega dela“, in kateri so in bodo vselej stali v neproduktivni, vedno zanikajoči opoziciji, ker je cenejša, in ker imponuje neuki množici. S kratkimi besedami omenili smo sicer že jedenkrat na drugem mestu „Izjave“ novoizvoljenega deželnega poslanca idrijskega mesta, a ker se nam v današnjih razmerah tem važnejša dozdeva, čim bolj slovenski in nemški falciozi trobentajo med svet, da vlada na Kranjskem nema nobenega podpornika, hočemo jo v spomin vsem napominanim zabeležiti še jedenkrat.

Ni nam na tem, natanko razločevati, kedo v posameznih slučajih potrebuje podpore, ali vlada od stranke, ali narobe stranka od vlade — v deželah namreč, kjer nahajamo — kranjske razmere! Da se izognemo napačnemu tolmačenju naših besed, hočemo tolerantno reči: drug družega potrebujeta, ako hočeta vspešno delovati, in opozicija, ki se v taci deželah hoče postavljati na lastne noge, obstati mora pri golem negiranju, ter se ne bo povzpela nikdar nad zlovoljno kritiziranje pozitivnega dela. To so čutili naši poslanci predobro v onih hudih časih, ko jim, akopram so imeli v deželni zbornici impozantno večino, nasprotna vlada ni privoščila podpore, in so jo oni tudi trdovratno njej odrekli. Torej tudi impozantna večina ni mogla niti najmanjše koncesije pridobiti; da bi vlado „vrgla“, o tem se nikomur sanjalo ni.

Pa nekaj družega se je že mnogokrat pojavljalo v političnem gibanju avstrijskih strank in rodov, in istega se tiče najbolj naše današnje vprašanje, — namreč čudna prikazen, da se tira rada zvunaj na Dunaji vladna politika, doma pa si izberó isti gospodje sport opozicije. Po raznih

deželnih zborih smo ugledali to prikazen, po malem jedenkrat tudi uže v naši kranjski deželni zbornici, in za letos se nam je celó uže obetala v novi, pomnoženi in na novo ilustrovani izdavi. Reči moramo, da se je nismo bali; kajti dolgotrajnega življenja ta prikazen nima nikjer, kakor vsak efemeran sport, in poleg tega šteujemo med deželnimi poslanci mnogo resnih in trudoljubnih mož, ki bi s krepko, odločno roko odbijali napore, vpeljati in predstavljati v zbornici prizore, kakeršnih, hvala Bogu, uže dve leti nismo videli. A obžalovali bi britko tako počenjanje, ker škodo pri vsem trpel in plačal bi naposled le narod, isti narod, kateri je izbral in poslal v zbornico svoje može — k mirnemu in plodonosnemu delu, a nikakor ne v sterilen boj. Naše domače časopise, deloma v rokah onih zakotnih voditeljev, katere smo uže gori ožigali, deloma samo sebi pripuščeno in tavajoče po megli brezprogramnosti, trudilo se je sicer uže na vso moč, pripravljati tla in tirati reklamo novemu sportu, a kakor je izjava po centralnem volilnem odboru, ali izvrševalnem odboru narodnih poslancev priporočenega in izvoljenega poslanca idrijskega mesta jasno pokazala, — bil je ves oni trud, sejati seme razpore med poslance in vlado, — zastoj. „Vspešno delovanje deželnih poslancev zavisi največ od njihove vzajemnosti in dobrohotne podpore c. kr. vlade“ piše gospod Stegnar, in ta izjava nas ni le prepričala, da novoizvoljeni poslanec dobro ume svoj nalog, nego bila nam je porok, da tudi izvrševalni odbor, kateri ga je postavil, isto tako tolmači svoj mandat; kajti v nasprotnem slučaju bi gosp. Stegnarja sigurno ne bil priporočal kandidatom.

Listek.

Prokleta!

(Roman Spisal Emile Richebourg; po E. Vacanovi predelavi prosto poslovenil Janko Leban.)

(Dalje.)

Pierre Rouvenat je bil na ljubo deklici, kateri je bil boter, vse priprave v hišici prodal. Za hišico samo pa se ni našel noben kupec, dasi so ceno uže v drugo bili znižali. Saj je v njej Genevieve umrla v obupu in v njej je bival svoj čas ubijalec! Ali tu ni moralo strašiti? — Tako je s časom vihar odnesel streho, dež malto, sneg in zmrazil zidovje, in tako je tekom let postala borna zapuščena hišica podrtina.

Berač zmedeno pogledava okrog sebe. Ni videl nobenega človeka. Pritapa okolo zidovja. Vse je bilo razpalo, bruna so bila sègnjila. Berač zastoe. Stopi skozi okno v razpokano notranjost. Poskoči na nasipino in prod. Čez gnjila bruna stopi v drugo sobo. Kaj je upal najti? Nič. Hotel je le — tu notri pogledati. Zdajci pade na kolena, pokrije si obraz z rokami ter zastoe kakor otrok.

Na to skoči po konci. „O, vse moram izvedeti!“ zamrmra.

Uže je hotel iti, ko mu pride misel. Potiplje na steno. Pripogne se. Na nekem mestu dé: „Tu je. Če bom stvar potreboval, hočem zopet priti.“

Potem zapusti podrtijo ter stopa zopet v vas. Takrat se vstavi pri hišah.

„Miloščine prosim!“ deje pri prvih vratih, kjer je predla stara žena. Imel je pri tem pravi tožeči beraški glas. Stara vzdigne glavo, kolo se vstavi. „Sim ne prihajate prav,“ reče ona. „Jaz sem gotovo starša od vas in jedva imam toliko, kolikor potrebujem. Pojdite k bogatim.“ — „Tako sem truden. Ali bi ne smel malo sesti ter spočiti se?“ — „Tega vam ne morem odreči, stari.“

On sede. Kolo se zopet zavrti. Pri njegovem milem ropotu reče stara: „Ste li iz tega kraja?“ — „Ne. Prihajam sim, saj veste, koliko sveta obhodi ubog, star berač!“ — „Potem gotovo nemate družine?“ — „O Bog, ne. Starega tovariša bi pač še imel, če bi le-ta živel. Bil je iz teh krajev doma. Saj se temu kraju pravi Civry?“ — „Da, starec moj!“ — „Nu, in ta tovariš je bil v Civryu.“ — „Tako?“ — „Jaz sem namreč preje bil vojak, služil sem v Afriki! Pri polku sva se bila spoznala.

Da, če stari še živi, izvestno mi odmeri prostorček za počitek v svoji hišici. Saj sem mu nekaj tudi rešil življenje.“ — „Kako se li zove vaš tovariš?“ — „Jean Renaud.“

Kolo se mahom vstavi.

„Sveta mati božja!“ zakriči stara. „Kako ste li rekli? Jean Renaud se je zval vaš tovariš? Bog nam pomagaj! Potem zaman upate na prostorček za počitek, ubogi mož! Jeana Renauda ni več.“ — „On je tedaj mrtev!“ — „Skoro gotovo.“ — „Ali tega ne veste gotovo?“ — „Vemo li morda, kaj se godi na galejah? Kajti Jean Renaud je na galejah, ker je človeka ubil, da bi ga oropal. Da, da. Ubogi umorjenec je zakopan na našem pokopališču, a Jean Renaud je obsojen k doživetnemu posilnemu delu.“ — „Nesrečnik!“ — „Nesrečnik? Istina; pa tudi hudobnik! Ubogega popotnika je ustrelil sredi prsij, zavrtno, po noči. . . . Stvar se je tukaj uže pozabila, pa jaz imam dober spomin. In potem zakaj bi lagala? Jaz sem bila prijateljica njegovi ženi.“

Oči prosjakove zažaró. „V istini!“ deje tresočim glasom, „Jean Renaud je bil oženjen.“ — „Z brdko ženo, to mora vsak priznati. Genevieve je bila poštena, delavna, varčna, ona je ljubila

Zato pa smo si v svesti, da bodo tudi letos gospodje poslanci, vzlasti ko jih čaka toliko važnih predlogov — pomislimo le mestni statut ljubljanski — varovali solidarnost med seboj, in dobrovoljno soglasje z vlado, kakor do sedaj.

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

V slednjih dnevih vršile so se pod predsedstvom ministerskega predsednika **ministerske konference**, pri katerih so se določile predloge, katere se imajo predložiti državnemu zboru. Čuje se, da se bode tudi državni proračun za l. 1886. v tem zasedanju predložil.

Hrvatska regnikolarna deputacija sešla se je minoli teden ter imela nekaj sej; posvetovala se je o onih točkah, o katerih meni, da žalijo pogodbo. V soboto pa je preložila zasedanje za nekaj časa, ker se večina članov udeleži sprejema Nj. veličanstva cesarja v Požegi.

Shod **srbskega** cerkvenega kongresa se je zaradi manevrov v Požegi preložil na 22. dan septembra.

Tuje dežele.

„Bosnische Post“ omenja, da se jej **naseljevanje Črnogorcev** v Bolgariji ob srbski meji zdi nekako sumnjivo ter sklepa iz raznih znamenj, da imajo zdaj uže v Užici se prikazujoče roparske tolpe nekako politiško ozadje in uže zdavna pripravljani načrt. A tudi v severni Albaniji, blizu naše meje, postalo je živahno gibanje. Položaj je sumnjiv, in naši monarhiji ne more biti vse jedno, če se vršijo na naših mejah neprestani boji ter se mirni prebivalci po Avstrijskih okupiranih krajih vedno vznemirjajo po roparjih.

Prepir med **Nemčijo** in **Španijo** zaradi Karolinskih otokov traje dalje. Znamenito je, da se je trditvam nasproti postavil v tem vprašanju nemški geograf prof. dr. Hermann Wagner. Ta učenjak v daljšem spisu dokazuje, da do zdaj Karolinske otoke ni samo španska, marveč tudi nemška geografija smatrala za špansko posestvo. Dalje pa tudi dokazuje, da Španja do zdaj teh otokov ni nikdar okupirala, kakor priznavajo španski viri sami. Španija izpeljuje do njih svoje pravice samo iz tega, ker so v bližini španskih posestev. — Resitev zadeve gledé Karolinskih otokov namerava se izročiti razsodišču.

V **Španiji** postalo je razjarjenje proti Nemcem vedno večje. Javno mnenje zahteva vsak dan od vlade, naj odločno postopa, in ta ne more zadovoljiti naroda, niti pomiriti razburjenost. Pred kratkim poslala je tudi španska naselbina v Lyonu do španskega kralja Alfoza adresu, katera se skončuje tako-le: „Nič razsodišča, nič koncesij! Če kralj razvije kastiljsko zastavo, zbrali se bomo

okolo njega s klicem: „Živela Španija, pogin Prusiji!“ Minolo soboto pa je priklopela jeza naroda v Madridu do vrha. Mnogobrojna množica zbrala se je pred palačo nemškega poslanika, pobila okna pri palači, nemško zastavo je potegnila raz droga, jo raztrgala in v prahu poteptala. Glasno se je zahtevalo, naj se napove vojska Nemcem in čuli so se klici: „Živela Španija, pogin Nemčiji!“

V **Španiji** ponehuje v slednjem času nekoliko kolera. Prej umrlo je na dan mnogo čez 1000 oseb, zdaj pa povprečno mnogo menj. Vlada skuša z zdravstvenimi naredbami kolikor možno omejiti to bolezen.

Dopisi.

S **hribov**, 6. septembra. (Izvirni dopis.) Pozabljena postava? „V Cortini na Tirolskem je ubila strela te dni cerkovnika, in hudo poškodovala dva dečka, ko so megli zvonili,“ tako čitam danes v nemških časnikih. To je najnovejša nesreča, ki se je pri taki priložnosti dogodila in ta mi je dala povod k naslednjim vrsticam. Naj se ne tolmačijo krivo, njih namen je ta, sprožiti vprašanje: Ali se resne dá odpraviti ta med našim narodom tako razširjena kvarna navada zvoniti ob hudi uri ali kakor se narod izraža „megli zvoniti“?

Da so vsi narodi živeči v goratih krajih vsakovrstnim vražam zelo udani, je sploh znano in umljivo. Razširjajoča veda jih je uže mnogo iztrebila, toda nekatere med njimi so se ohranile do današnjega dne. Spremenile so nekoliko svojo obliko, iz vraže je nastala tradicionalna razvada in ta si je prisvoila nekako pravico do obstanka po svoji starosti ne samo med priprostim narodom, temveč tudi izobraženi del prebivalstva ne vidi v njih več vraže, ne slabe in kvarne razvade — nego samo staro navado, in navada je železna srajca, torej naj ostane še zanaprej.

Tako je tudi z razvado zvonjenja pri hudi uri. Keđaj je nastala, ne bomo razmotrivali; da je uže zelo stara, razvidi se uže iz tega, da so bile dane uže pred več nego sto leti naredbe, katere so to zvonjenje prepovedovale. Imenujem tu na prvem mestu najvišji patent z dne 26ga novembra 1783. leta, kateri duhovnikom in krajevnim oblastvom zaukazuje, paziti na to, da se odpravi zvonjenje pri nevihtah. Naklada jim tudi dolžnost, pri vsaki priliki poučevati narod, da tako zvonjenje nima nobene koristi, ampak da je zelo nevarno.

Ta ukaz je bil ponovljen tudi leta 1883. Toda ta ukaz je našel hudo nasprotstvo ne samo med narodom nego tudi med nekaterimi duhovniki, da v nekaterih krajih nastali so vsled tega celo ne mali neredi. Tako se je bilo bati, na primer na

Tirolskem, ko je bavarska vlada leta 1809. to zvonjenje strogo prepovedala, hudih izgrediv. Menda zato je tudi vlada, uvidevši, da se tu s silo ne da ničesar opraviti, nekoliko odjenjala in leta 1856 izdan je bil dne 24. julija minister-ski ukaz, v katerem se javnim oblastvom naročuje, naj pri zabranjevanji tega zvonjenja ne postopajo prestrogo, naj ne kaznujejo kar po orožnikih, temveč skušajo naj z lepa, s poučevanjem dokazati ljudem kvarljivost in nevarnost zvonjenja ob nevihti.

Je-li še kaka novejša naredba o tej zadevi, mi ni znano, toliko pa vem, da se dandanes ne stori ničesar v zmislu citiranih ukazov. Če se le prikaže na obzorji siva megla, preteča s točo, uže se začuje od vseh strani zvonjenje. Naši cerkovniki se sploh skušajo, kedo bo prvi začel in kedo zadnji nehal. Sicer so pa pri tem zvonjenju pravi mojstri. Naprej začne s srednjim zvonom, potem z velikim, nazadnje z malim, in če ima še manjšega, tudi stistim, lepo po vrsti. Kar naenkrat pa prevrže, začne prebirati in zvoniti počez in navskriž in bolj ko treska in se toča vsiplje, bolj nevtrujeno hiti zvoniti ter ne pomisli, da s tem sebe postavlja v smrtno nevarnost, ubozega, uže tako zbezanega kmeta pa še bolj zbega in straši. Naj se mi nikar ne ugovarja od neke strani, da to zvonjenje ima namen ljudi vabiti k molitvi itd. Zagotavljam, da je velika večina našega kmetskega in posebno hribovskega prebivalstva po polnem preverjena in prepričana, da imajo blagoslovljeni zvonovi sami na sebi moč odganjati hudo uro.

In še nekaj. Brž ko zasliši zvoniti megli, uže teče gospodinja v kuhinjo, nalomi blagoslovljenih oljkovih in leskovih šibic, podneti in pokrije z reno ali pa poškropi z blagoslovljeno vodo, ker s plamenom goreti ne sme, ampak če se bolj kadi, bolje je. Da pa ravno vzdigujoči dim zamore strelo potegniti na nesrečno hišo, tega ljudje ne vedo.

Marsikaj bi se še dalo povedati o tej zadevi, pa za danes naj zadostuje. Dostavljam le še, da vse to zvonjenje ob nevihtah ni zastoj, ampak cerkovniki pobirajo zato svojo biro in posebno podarjajo, da so pridno „zvonili megli“ in kedor je znan, da rad megli zvoni, gotovo nabere eno ali dve vrečici več, kakor njegov zaspan kolega.

Z **Rakeka**, 3. septembra. (Izv. dop.) Vsemu svetu je znano, koliko trpijo cerkniška, ložka starotrška in planinska dolina vsako leto po povodnjih. Mnogo se je pisalo uže o tem in govorilo, preiskavalo se je naše ozemlje in dajali so se razni sveti in se stavili predlogi, kako bi bilo možno ubogo ljudstvo rešiti pred ponavljajočimi se povodnjimi. Res da, marsikateri nasvet bil je kaj lep in z veliko radostjo smo ga pozdravljali, a žal! ostal je tudi samo nasvet, ker ni se našel mož, kateri bi bil izvel ta nasvet; vse ostalo je pri starem.

svojega moža, česar je on tako malo zaslužil.“ — „Živi li še v Civryu?“ — „Kdo? Genevieve?“ — „Da, Genevieve, žena Jean Renaudova.“

Stara žena zmaje z glavo. „Genevieve je mrtva“, deje.

Berač, skočivši po konci, zakriči.

Potem potrta pade zopet na svoj sedež ter s hripavim glasom jadikuje: „Mrtva! mrtva!...“

5.

Stara kmetica je osuplo gledala svojega poslušalca; v istini ni mogla razumeti vzroka njegovega ravnanja.

„Pripovedujem vam tu žalostne dogodbe, ne-li?“ reče ona zopet. — „Da, žalostne, silno žalostne!“ — „Verjemite ali ne verjemite mi, istina je: ko se domislim vseh teh rečij, onda mi še zdaj mrzla groza šumi po kosteh.“ — „In ali je uže dolgo, kar je uboga žena Jean Renaudova umrla?“ — „Hudobnik je tudi njo pokopal!“

Prosjak se zgane. Stalo ga je dosta, da je premagal samega sebe.

„Kajti Genevieve je umrla dva, tri dni po njegovi obsodbi,“ nadaljuje kmetica. „Jaz sem bila pri njeni smrtni postelji. . .“ — „Ah! vi ste bili

pri njej, ko je umirala!“ — „V mojih rokah je vzdahnola dušo.“

Prosjak sklene roke ter mrmra tja pred sebe. Njegovo mrmranje je donelo kakor molitev. Potem prične zopet: „Povejte mi dobra žena, ali ni bila uboga Genevieve noseča.“ — „To je bila.“ — „Potem,“ deje počasno, „je otrok izvestno prišel mrtev na svet?“ — „Nič vsega tega, živ je prišel na svet.“

„Sveti Bog!“ — „Da, bil je tudi čudež!“ — „In ta otrok — o povejte mi, govorite! — ta otrok; ali še živi?“ — „Živi.“ — „Jezus!“ zakriči berač, zastoče ter solze mu napolnijo oči.

In zopet ga je motrila stara žena začudeno. „Glejte, glejte, stari, kako ste miločutni! . . .“

On poskusi hitro osrčiti se. „Saj sem vam povedal, da sem Jeana Renauda ljubil kot svojega najboljšega tovariša. In potem . . . jaz sem tudi enkrat imel ženo, otroka. Rad sem ja imel, a zgubil sem ja . . . Ali ne bi pri tem jokali? . . .“ In zopet se prosto razjoče. — „Ubogi mož!“ zašepeče žena. — „Tu pa ne gre za mojo žalost,“ nadaljuje on, „in za mojo britkost, ampak za otroka uboge Genevieve. Je-li deček?“ — „Ne, deklica.“ — „Ah! deklica torej! Velika, močna, lepa je, ne-li?“ — „Lepa? To je v istini. Ve-

lika, močna? ne zelo. Pa je najbrdkejša stvarca na tem božjem svetu.“ — „Ona je gotovo zelo nesrečna, grdo jo gledajo, ne-li? Seveda! Otroki kaznjenčev je!“

„Da jo grdo gledajo? Tega pa ne! Cenijo jo, štujejo jo in ves svet jo ljubi!“ — „To je prav, to je prav! O pač imamo še dobrih ljudi na svetu. Navzlic temu pa ne more biti hči uboge Genevieve srečna, dobra mi ženica.“

„Zakaj ne?“ — „Če tudi utegne biti prav krasna; ali je nežali misel, da je hči ubijalče va?“ — „To se vé, če bi ji to bili povedali. Pa ja sem tega gotova, niti imena Jean Renaudovega ne pozna.“

„Kako? Niso li ji povedali, kdo je njen oče?“ — „Ne, in tudi ne, kdo ji je bila mati. Vse so ji zamolčali.“

„Pa zakaj pač to?“ — „Da bi je to ne žalilo.“ — „O, razumem!“ — „In ona tudi nikdar ničesar ne bode izvedela. Nikdo bi si ne upal niti besedice jej ziniti, ki bi jo žalila.“ — „Kdo li skrbi za-njo?“ — „Bogatejši ljudje nego li sva midva, dobri mi mož.“ — „Ali staneje ona v Civryu?“

„Ne. Tukajšnja žena bila ji je le dojnica. Uže dve leti staro so odpeljali.“ — „Kam-li?“ —

Dolgo časa čakali smo rešitelja, in zdaj pričakali smo ga. Naš g. c. kr. okrajni glavar grof Pace vzel je vso to zadevo energično v roke in poznajoči njegovo železno odločnost in vstrajnost pri delu nadajamo se, da se mu posreči doseči zaželjen uspeh.

Danes zbrali so se tu na vabilo g. c. kr. okr. glavarja grofa Paceta županijski zastopniki iz Cérknice, Loža, Starega Trga in Planine, da se skupno posvetujejo, kako, s katerimi sredstvi bi bilo možno preprečiti vedno se ponavljajoče povodnji v gori omenjenih županijah.

G. okr. glavar je po korenitem raziskovanju vzrokov tem povodnjim napravil postavni načrt, po katerem naj bi se pričela dela za odvod in vsakalnetna očiščevanja požiralnikov. Gosp. okr. glavar predložil je županijskim zastopnikom ta načrt v pretres, da vsakdo lahko tudi doda še svoje mnenje.

Tako se je vendar jedenkrat našel mož, kateri čuti popolnoma bēdo našega okraja in kateri ima tudi dosta resne volje pomagati nam. Narod mu bode gotovo ohranil hvaležen spomin v pozne rodove. Naša vroča želja je, da bi se le gospodu grofu posrečilo to veliko, velevažno delo!

Vsakega rodoljuba sveta dolžnost pa je, da ne drži križem rok, da posveti vsakdo svoje moči temu delu, da nesebično podpira može, kateri nam hoté pomagati, nas rešiti toliko let nas moreče nadloge.

Iz Trsta, 5. septembra. (Cesaričina Stefanija v Trstu.) „Edinost“ piše: Cesaričina Stefanija je bila v sredo v Lipici, peljala se je po novi cesti čez Bazovico in dospela ob 3. in pol ure v Lipico, kjer jo je sprejelo osebje kobilarnice, njemu na čelu, vodja kobilarnice, gosp. Finger. Povsodi, koder se je peljala, čakali in pozdravljali so jo ob cesti vrli okoličani s „živio“-klici, ter jej metali v kočijo šopke krasnih cvetic.

V Lipici si je dala pripeljati na dvorišče najlepše žrebce, kobile in žrebeta, mnogo konj je z roko božkala in se je sploh jako pohvalno izrekla o lipičanskih konjih in o Lipici samej, češ, da je tam dober zrak in lep kraj. Šla je tudi v kapelico in tam molila ter si sploh ogledala vse važnejše lokalitete krasnega zavoda. Govorila je tudi z duhovnikom zavoda, č. g. Legatom, vprašala ga je, koliko časa je uže v Lipici, in ko jej je ta rekel, da 14 let, mu je odgovorila, da v Lipici je sploh lepo bivati. Gosp. Fingerju pa je rekla, da bode še videla Lipico in morda v kratkem. Med srčnimi ovacijami se je vrnila skozi Sežano. V Sežani jo je čakalo na stotine ljudstva, Sežana je bila vsa v zastavah in ljudstvo jej je navdušeno klicalo: „Živio“; visoka gospa pa je, kakor navadno, prav prijazno pozdravljala. Na Opčinah se je ustavila pred hōtelom in pogled od obeliska na Trst je napravil na cesarjevno najlepši vtisk. Pila je tam

„Čemu naj vam to povem? Saj vi je tako ne morete obiskati.“

„To je res. Pozabil sem . . . predstaviti se ji ne morem kot tovarš njenega očeta, ker ne vé, da ji je bil Jean Renaud oče . . . Dve leti staro so torej uže odpeljali, pravite?“

„Da. In ker je uže takrat bila lepa kakor angel, imeli so jo koj radi in so jo na rokah nosili, kakor da bi bila mala kneginja. Ne-li, lepo zares za njo. Ona ni nikdar čutila, da nema matere. Tako je vzrastla v veselji in sreči, kakor draga rastlina pod grejočim solncem. In danes je hči Genevievina in Jean Renaudova plemenita gospodičina.“

Stari je poslušal poželjivo z razprostrtimi rokami, sē žarečimi očmi in odprtimi usti; on je okušal besede starkine kakor krepčalno studenčnico!

„In ona tudi zasluži to srečo,“ nadaljuje starka, „kajti ona je ravno tako dobra kakor lepa.“

„Ti ljubi Bog!“ mrmra berač. „Nikoli ne bi bil verjel, da bo tako ubog človek užival še toliko srečo!“

Vstane ter stisne stari roko. „Le eno mi še povejte, dobra žena.“ Kako se zove hči Genevie-

kozarec mleka, katero jej je serviral sam gospod Daneu, in se potem odpeljala zopet proti Trstu. Na Opčinah in v Trstu čakalo jo je ob cesti na tisuče ljudstva ter jo navdušeno pozdravljalo. V četrtek zjutraj je bila zopet v Trstu, a popoldne se je po morji peljala v Grado; v Oglej ni mogla zaradi neugodnega vremena. Včeraj je bila uže zgodaj v mestu ter se peljala do Škednja, kjer se je nabralo naenkrat več ljudstva in jo navdušeno pozdravljalo. Popoldne je bila visoka gospa doma v Miramaru ter je bil tam na kosilu gosp. namestnik. Danes se je odpeljala uže popoldne po morji v Oglej, kjer jo bodo čakali gg. baron Ritter, dež. glavar grof Coronini, glavar iz Gradiške in drugi dostojanstveniki ter mnogo gospode iz Gorice in Furlanije. Popoldne se odpelje v kočiji iz Ogleja čez Fiumicello, Pieris, Ronke do Tržiča, tam bode velik sprejem. Od tam se odpelje po železnici zopet domov v Miramar. Vidi se iz tega, da se visoka gospa jako zanima za primorsko deželo. V kratkem bode obiskala tudi Gorico, potem Pulj, otok Lacroma v Dalmaciji in mogoče, da pride tudi v Reko in celó v Benetke — ali strogo incognito. Cesarjevič pride nekda 8. t. m. zvečer in bode 9. t. m. velikanska slavnost v Lloydovem arsenalu.

Jutre popoldne se pelje cesarjevna „k lovcu.“ V Barkovljah se jej napravlja ovacija.

Razne vesti.

— (Dogodbica o dedščini.) Iz Berolina se poroča, da je pred nekaterimi tedni tam umrl bogatin S., kateri je zapustil vse svoje obilo premoženje svojemu jedinemu sinu, kateri živi kot slikar v Lüttichu v Belgiji. Ljudje so se silno čudili, ko so slišali o tem dediči; saj ni nihče vedel, da ima bogatin kakega sinu, in vsakdo je mislil, da je bogati mož popolnoma zapuščen. Bogatin ni nikdar spregovoril besede, iz katere bi se moglo sklepati, da ima kakega potomca. In vendar je moral ljubiti svojega sinu s pravo očetovsko ljubeznijo. — Pred 15 leti zapustil je mladi S. očetovo hišo, kot praktično misleč človek imel je namreč oče le jedno željo: Njegov sin naj bi postal dober trgovec, sin pa je bil ves navdušen za slikarstvo in se bavil z njim z vsemi močmi. Oče odtegnil je torej sinu vso podporo, da bi ga tako primoral, ukloniti se. A sin je na to izselil se v Belgijo. Preteklo je več let, ne da bi bila oče in sin kaj čula jeden o drugem. Sin preživil je sebe in svojo družino s pičlimi zaslužki od slikarstva. Uvidel je pač, da je storil svojemu očetu krivico, a bil je preponosen, da bi ga bil prosil pomoči; rajši je stradal s svojo družino. Nekega dne pa pride v njegovo delavnico Anglež ter meni, da je uže mnogo čul o njegovi umetnosti, zato se si hoče kupiti nekaj njegovih slik. Kupi več slik za veliko ceno ter si naroči še novih. Tako se je zboljšal položaj sli-

vina? — „Ona se imenuje Blanche.“ — „Blanche!“ zakriči starec položivši si roke na srce. „O!“ pristavi drhteč, „ne čudite se, da . . . da moram zopet jokati . . . Jaz . . . jaz sem tudi imel malo deklico, ki se je zvala Blanche! . . . Tako, sedaj sem se spočil, zdaj hočem zopet dalje potovati. Lepa hvala, moja dobra žena; lepa hvala na vaši prijaznosti!“ In vzel je svoj klobuk, pristisne si ga čez oči in se pripravi na odhod. Odhajaje se še enkrat obrne rekši:

„Lepa hvala!“

„Z Bogom, stari. Pa predno otidite, povejte mi še, kako se zovete!“

„Jaz? Jaz se zovem Mardoche.“

In porsjak je potoval dalje, dalje v vas. Stopil je v krčmo ter želel nekaj jesti. Krčmar pogleda tega nenavadnega gosta od strani.

„Vi pač mislite, da ne morem plačati?“ reče Mardoche žalostno ter potegne nekaj srebrnjakov iz žepa. „Tu, poglejte, lahko si kos kruha in kozarec vina privoščim, česar zelo potrebujem. Jaz ga se vé, ne pijem vsak dan. In denar ta sem dobil od dobre gospodične seuillonske; ona mi je denar darovala.“

(Dalje prihodnjic.)

karju. Zdaj misli je na spravo z očetom, kar nenadno dobi pismo iz Berolina, da je njegov oče na smrtni postelji ter da želi pred smrtjo še z njim govoriti. Sin je odpotoval, a prišel je prepozno; oče je uže umrl. Čez nekaj dnij so odprli oporoko in sin bil je postavljen glavnim dedičem. Žalujōč hodil je sin po zapuščenih sobah, kjer je pred nekaterimi dnevi še stanoval oče. Prišel je pred zaprte duri. Odprl jih je z velikim trudom in tam ugledal je na steni — vse njegove podobe, katere je kupil Anglež. — Oče čul je namreč o sinovi bēdi in naročil je nekemu, naj kupi pri njem podobe, da ga tako reši glada.

Domače stvari.

— Nj. c. in kr. apostolsko veličanstvo cesar izvolil je za razširjenje šole v Starem Trgu, okr. črnomeljski, podeliti podpore 300 gld. iz Najvišje zasebne blagajnice.

— (Nj. c. in kr. visokost gospod nadvojvoda Rainer) dospel je danes popoldne ob 3. uri s poštnim vlakom iz Sežane v Ljubljano, da nadzira tukajšnji deželnoobrambovski polk. Na kolodvoru pričakovali so ga gospod deželni predsednik baron Winkler in razni drugi civilni in vojaški dostojanstveniki. Kakor čujemo, odpotuje Nj. c. in kr. visokost uže jutri na Hrvatsko.

— (Državni zbor.) Kakor se nam brzojavlja z Dunaja iz najgotovjšege vira, otvori se državni zbor dne 22. t. m.

— (Naša vrla žandarmerija,) katera ne izpolnjuje samo vestno dolžnosti svojega stanu, marveč skuša tudi narodu pomoči v bedi in pomanjkanji, nabrala je med seboj 114 gld. 93 kr. za prebivalce v kostanjeviškem okraju, katerim je toča uničila poljske pridelke. Gospod deželni predsednik izrekel je c. kr. deželnemu žandarmerijskemu poveljništvu za ta visokodušen dar zahvalo in priznanje.

— (Častno občanstvo.) Občina Št. Peter na Notranjskem izvolila je g. vladnega svetovalca Antona Globočnika častnim občanom zaradi njegovih obilih zaslug za tamošnjo občino.

— (C. kr. deželni šolski svet) je nadučitelja v Krškem g. Teodora Valento imenoval učiteljem na tukajšnji mestni nemški deški šoli in učiteljico gđc. Alojzijo Bauer v Radovljici učiteljico za tukajšnjo mestno nemško dekliško šolo.

— (Duhovenske spremembe v ljubljanski škofiji.) Župnijo Belo Cerkev dobil je g. M. Videmšek, župnik osilniški; g. Maks Veja, kaplan v Kranjski Gori, umeščen je bil dne 17. avgusta na župnijo Bukovšica. Gosp. Jan. Mavrič, deficitent, šel je za kurata v Ustije in g. Jakob Ferjančič, kaplan v Rovtjah, za administratorja v Zavrác. Premeščeni so naslednji gg. kaplani: Josip Škofic iz Predoselj v Podbrezje; Janez Smrekar iz Kočevja za I. kaplana v Črnomelj; Ludovik Jenko iz Črnomlja na Krko; Karol Kurent iz Krškega v Stari Trg pri Poljanah; Ignacij Koren iz Starega Trga v Toplice; Fran Demšar iz Črnomlja v Stopiče; Janez Vavpetič iz Metlike v Selce; Ivan Brence iz Starega Trga pri Loži v Košano; Mihael Koželj iz Košane v Stari Trg; Janez Golob iz Mokronoga k Sv. Križu pri Kostanjevici; Jakob Leban iz Sv. Križa pri Kostanjevici k Sv. Trojici pri Tržiči; Alojzij Bobek iz Šent-Jurjia pri Svibnem v Mokronog; Janez Nemanič iz Cerklj (dolenjskih) v Dole. — Novonameščeni kaplani so gg. novomašniki: Mihael Bulovec v Predoslje, Marka Pakiž v Šentjur pri Svibnem, Mihel Klemenčič v Črnomelj, Alojzij Pehani v Metliki, Matija Erzar v Cerklje (pri Čatežu) in Valentin Bernik v Kranjsko Goro.

— (Ogenj.) Minolo soboto zvečer okolo 6. ure pričelo je goreti v Ilovci na ljubljanskem močvirju. Gorela je hiša g. Kneza v Ilovci št. 32 in gospodarsko poslopje. Hitro na pomoč prišedšim ljubljanskim ognjegascem se je posrečilo omejiti ogenj. Pogorelec je bil zavarovan. Neka žena, hoteča izgnati prašica iz gorečega svinjaka, se je precej opekla; prenesli so jo v bolnišnico.

— (Človešk kostnjak) našli so v soboto pri kopanju vodovoda poleg deželnega muzeja Rudolfinuma, poldrugi meter pod zemljo. Poleg kostnjaka našli so zapono, nož in nekaj denarja. Kostnjak je najbrže iz francoskih časov.

— (V ljubljansko bogoslovje) so sprejeti gg.: Bojanec Anton iz Št. Petra pri Trški Gori; Gregorič Josip iz Ambrusa; Havliček Vojteh iz Česke; Jemič Anton iz Davče; Mauring Jan. iz Višnje Gore; Pristov Josip z Breznice; Oštir Janez iz sv. Križa pri Kostanjevici; Plečnik And. iz Ljubljane; Rihar Leopold iz Polhovega Gradca; Šmid Andrej iz Selc; Štrančar Jožef iz Ustije; Šumi Lovro iz Kranja in Žagar Jos. iz Trebelnega.

— (Umrli) je 30. avgusta g. Martin Indof, župnik v Šmihelu pri Žužemberku.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Metlika, 6. septembra. Metliški volilci udeležili so se brez malega v polnem številu volilnega shoda in sprejeli Šukljeta obširni govor z živahnim odobravanjem.

Črnomelj, 6. septembra. Volilski shod velikansk; skoro vsi volilci so navzočni. Šukljeta govor z navdušenjem sprejet; zbor votiral jednoglasno zaupanje Šukljetu. Zbrani volilci slovesno protestirali proti sramotnim napadom „Slov. Naroda“. Zbor sklenen navdušeno z napitnico presvitlemu cesarju.

Madrid, 7. septembra. V ministerskem svetu pod kraljevim predsedstvom izjavil je ministerski predsednik, da morajo Nemci zapustiti Karolinske otoke ter jih zasesti Španci. Če bi Nemci tega storiti ne hoteli, naj se do Nemčije izda „ultimatum“. Listi in vsa zbornica podpira kabinet. Španija ne sme dati Nemčiji nobenega zadostila. Dvema španskima ladijama naj se ukaže, naj Karolinske otoke s silo, z orožjem odzmeta Nemcem. Nemški poslanik se je izjavil ministerskemu predsedniku, da bi si Nemčija ne bila osvojila Karolinskih otokov, predno bi se ne bilo doseglo sporazumljenja, da je poznala pravice Španije do teh otokov. Ne bili bi se zaseli otoki, če bi bila telegrafična zveza možna. Zadeva gledé otoka Yapa nima vpliva na to pravo vprašanje. Jednako se je začasni minister za vnanje poslove v Berlinu izrekel nasproti španskemu poslaniku. — Zdaj vlada zopet povsodi mir.

Kodanj, 7. septembra. Car in carevna prišla sta sim, a kmalu odpotovala dalje na grad Fredensborg.

Pariz, 6. septembra. Poročilo iz Hué pravi, da se je general Courcy vrnil iz Quinhona v Hué. V slednji provinciji vršili so se resni nemiri. Več kristijanov se je pomorilo in cele vasi se požgale. General Prudhomme, kateremu se je naročilo narediti mir, zasel je grajsko trdnjavo.

Madrid, 6. septembra. Včeraj nadaljevale so se demonstracije. Okolo 6000 oseb hodilo je po ulicah s španskimi zastavami. Pred poslopjem vojaškega društva so klicali: „Smrt Nemcem! Živela Španija!“

Madrid, 6. septembra. Prebivalstvo sežgalo je javno pred Puerta del Sol zastavo in drog, katero je potegnili z nemške poslaniške palače ter zraven klicalo: „Pogin Nemčiji!“ — Zaradi nemirov zaprli so 60 oseb; orožjem se je dal ukaz, zatreti demonstracije. Ko so vojaki zaseli Puerta del Sol in sosedne ceste, razšla se je množica s klici: „Živeli vojaki!“

Telegrafično borzno poročilo

z dne 7. septembra.

Jednotni drž. dolg v bankovcih	82.85
„ „ „ srebro	83.40
Zlata renta	109.60
5% avstr. renta	99.75
Delnice narodne banke	869.—
Kreditne delnice	286.10
London 10 lir sterling	124.90
20 frankovec	9.92 ³
Cekini c. kr.	5.87
100 drž. mark	61.25

Tržne cene.

V Ljubljani, 5. septembra.

Hektoliter banaške pšenice velja 7 gld. 9 kr., domače 6 gld. 34 kr.; reš 5 gld. 36 kr.; ječmen 4 gld. 23 kr.; oves 2 gld. 77 kr.; ajda 4 gld. 87 kr.; proso 5 gld. 36 kr.; turšica 5 gld. 40 kr.; 100 kilogramov krompirja 2 gld. 8 kr.; leča hektol. po 8 gld. — kr., bob 8 gld., fižol 8 gld. 50 kr. — Goveja mast kilo po 90 kr., salo po 80 kr., špeh po 54 kr., prekajen pa 66 kr., maslo (sirovo) 84 kr., jajce 2¹/₂ kr.; liter mleka 8 kr., kilo govejega mesa 64 kr., telečjega 54 kr., svinjsko 66 kr., drobnisko po 34 kr., — Piške po 40 kr., golob 17 kr.; 100 kilo sena 1 gld. 60 kr., slame 1 gld. 69 kr. Seženj trdih drv 7 gld. 40 kr.; mehkih 5 gld. 40 kr. — Vino, rudeče, 100 litrov (v skladišču) 24 gld., belo 20 gld.

Tuji.

Dne 5. septembra.

Pri Maliči: Hellbert, trgovec, iz Hamburga. — Willner, trgovec, in Smeibidl, trg. potov., z Dunaja. — Prof. vit. Pissling, c. kr. namestniški svetnik, in Allina, tovarnar, iz Prage. — Waldmann, želez. uradnik, z obitelji, iz Trsta. — Dr. Wellenthal, c. kr. okr. zdravnik, s soprogo, iz Trsta. — Vitez Hoch, umirov. c. kr. major, s soprogo, iz Gorice. — Pilschl, c. kr. okr. uradnik, iz Slov. Bistrice. Miklitz, c. kr. nadgozdar, iz Radovljice.

Pri Slonu: pl. Landwirst iz Berolina. — Amberger z Dunaja. — Hrovatin s hčerko iz Zagreba. — Panfili, c. kr. korvetni kapitan, z rodbino, iz Trsta. — Walter, zasebnica, iz Gradca. — Kocijančič iz Podgore. — Thurn, c. kr. okr. sodnik, iz Sevnice.

Pri Avstr. carji: Dovgan s hčerjo iz Trsta. — Fuchs z rodbino iz Gorice. — Holancky, mizar, iz Tuhinja. — Maloier, c. kr. finančni komisar, s soprogo, iz Pazina.

Pri Južnem kolodvoru: Wagner iz Berolina. — Springruber, kr. bavar. želez. mojster, iz Fürstfelda. — Gialussi, Buchler in Schröder, trgovci, iz Trsta. — Goriup, potov., in Pertout iz Gorice. — Žitnik iz Gorenjske.

Umrli so:

Dne 4. septembra. Marija Anžič, hišnika hči, 8 dni, Hovca št. 40. — Fran Kreuzer, hišnika sin, 8 dni, Marije Terezije cesta št. 8, vnetje opnice.

Dne 5. septembra. Fran Josip Loos, umirovljeni železniški vratar, 64 l., Marije Terezije cesta št. 12, sušica hrbtjače.

Dne 6. septembra. Alojzij Keržin, sedlarjev sin, 8 mes., Karolinska zemlja št. 2, driska. — Antonija Drašler, tovarniška delavka.

Srečke

z dne 2. septembra.

Dunaj: 85 71 13 3 73.
Gradec: 72 45 9 79 18.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nabo	Mokrina v mm
5. septbr.	7. zjutraj 2. pop. 9. zvečer	730.87 730.74 734.91	14.6 18.0 12.6	zpd. sl. vzh. sl. »	obl. » »	3.90 dež
6. septbr.	7. zjutraj 2. pop. 9. zvečer	735.92 734.79 735.28	10.4 18.6 14.2	bzv. » zpd. sl.	megla obl. jasno	1.80 dež

Nemška privatna ljudska šola za dečke.

Upisuje se **dne 11., 12. in 13. septembra** od 9. do 12. ure dopoldne v realnem poslopju pri tleh. Vsprejem je samo za I. in II. razred. Pogoji: znanje nemškega jezika.

Upisanje je vsake pristojbine prost; pouk brezplačen.

Ljubljana dne 1. septembra 1885.

(132) 2—2 **Vodstvo šole.**

Znižana cena

Uljudno naznanjava, da se knjižnica

Werand de Graz.

Zgodovinsko-rodoslovna razprava.

Spisal Davorin Terstenjak,

zdej za znižano ceno po 30 kr. za jeden iztis dobiva, po poštni nakaznici naročene prosimo za poštino 5 kr. dodati. (124) 4—2

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg

knjigarna v Ljubljani, Kongresni trg št. 2.

Znižana cena

zobe in zobovje

Umetne

vdevije po najnovejšem ameriškem načinu brez vsake bolečine ter izvršuje plombovanja (39) 44

zobozdravnik A. Paichel,

poleg Hradskega mostu, 1. nadstropje.

V dosego in ohranjenje zdravja
se je uže od nekaj prav dobro izkazalo

kri čistilno zdravenje

spomladi

ker le-to odpravlja marsikako v telesu dremajočo kal težkih bolezni. — Naj-
izbornišo in najbolj učinkujoče sredstvo v to svrhu je

J. Herbabny-jev pomnoženi Sarsaparilla-sirop

J. Herbabny-jev pomnoženi Sarsaparilla-sirop mehko in polagoma raztaplja in zelo zboljšava kri, ker vse ostre in bolehe snovi, ki vstvarjajo kri gosto, vlaknato in za brzo pretakanje ne-sposobno, iz istih odpravlja, ter vse skazene in bolehe soke, nakupičeno slezo in žolč — uzroki mno-zih bolezni — neškodljivim in neboleznim načinom odvaja iz telesa. — Učinek njegov je torej izboren pri zapiranju telesa, krvnem navalu v glavo, šumenju v ušesih, vrtoglavici, glavobolu, pri trganju in hemoroidnih bolestitih, zaslezenji želodca, slabem prebavljanju, otekanju jeter in vranice, dalje pri napenjanju žlez, hudem lišaji, kožnih izpuštkih itd.

Jedna steklenica z brošurico vred velja 85 kr., po pošti sprejemana 15 kr. več za zavitek.

Vsaka izvorna steklenica imeti mora gori stoječo varnostno znamko v znamenje pristnosti. (62) 10—1

Osrednja razpošiljavna zaloga za provincoje:

lekarna „pri usmiljenji“

Jul. Herbabny-ja

Dunaj, Neubau, Kaiserstrasse Nr. 90.

Zaloge imajo dalje naslednji gospodje lekarji: v **Ljubljani**: J. Svoboda, G. Piccoli, J. pl. Trnkoczy, V. Mayr; v **Celji**: J. Kupferschmid, Baumbachovi dediči; v **Reki**: C. Silhavy, G. Prodam; v **Celovcu**: V. Thurnwald, P. Birnbacher, J. Kometter, A. Egger; v **Novem Mestu**: D. Rizzoli; v **Trst**: C. Zanetti, G. Faraboschi, J. Scholz, vallo, E. pl. Leutenkov, P. Prendini; v **Beljaku**: E. Konečny, dr. E. Kumpf; v **Velikovi**: dr. J. Jobst; v **Vipavi**: A. Konečny.

Tiskata in zalagata Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani

Premeščenje ključaničarske delarnice.

Svojim p. n. odjemnikom uljudno oznanjam, da sem svojo uže 20 let obstoječo delarnico iz Krojaške ulice v

novogradjeno ključaničarsko delarnico
Gledališke ulice št. 8

kjer se nahaja i moja železninska prodajalnica, premestil. Zahvaljujoč se najuljudneje za meni dosedaj izkazano zaupanje, pro-sim, da bi blagovolili vsa svoja naročila pošiljati v novo delarnico.

Z velespoštovanjem

Albin C. Ahčin.

Prejšnja delarnica odda se takoj kot magacin ali pa za kako drugo poslovišče. (134) 3—2